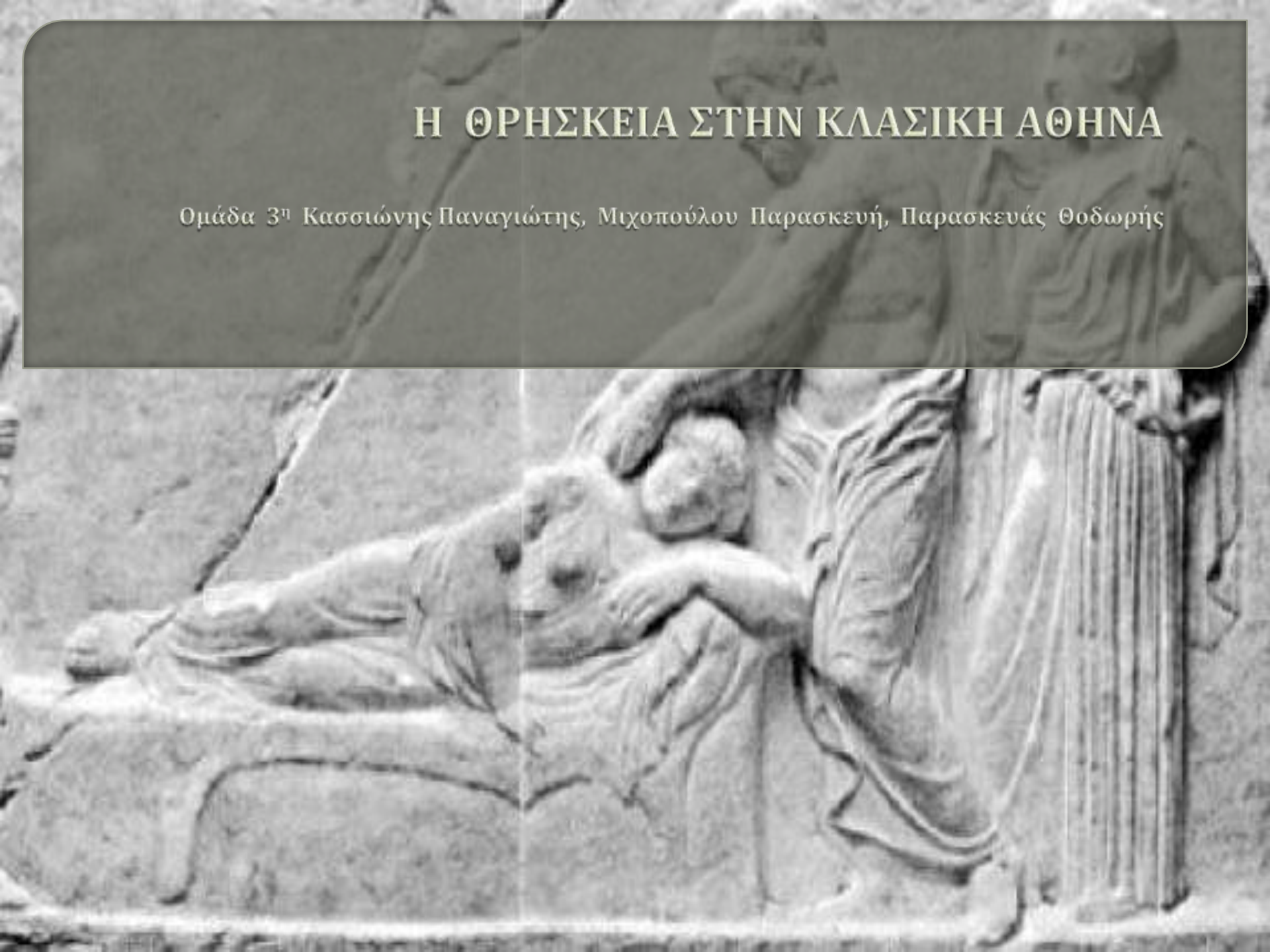

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΘΗΝΑ

Ομάδα 3^η Κασσιώνης Παναγιώτης, Μιχοπούλου Παρασκευή, Παρασκευάς Θεωдорής

-
- Η ζωή των αρχαίων Ελλήνων είναι στενά συνδεδεμένη με τη θρησκεία. Πλήθος δραστηριοτήτων που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό τους (εορτές , αγώνες , θέατρο κ.α.) έχουν σχέση με αυτή .
 - Για τον αρχαίο άνθρωπο , το σύμπαν ήταν γεμάτο από θεότητες μικρές και μεγάλες . Αυτή η πίστη είναι και η πηγή του πολυθεϊσμού .
 - Οι άνθρωποι πίστευαν πως υπάρχουν αναρίθμητες θεότητες από τις οποίες εξαρτιόταν η ευτυχία και η δυστυχία των ανθρώπων επάνω στη γη και μετά το θάνατο, στον άλλον κόσμο, στο βασίλειο του Άδη.
 - Στις αρχαίες ελληνικές πόλεις κράτη οι ιερείς ήταν εξέχοντα πρόσωπα , ισάξια με τους άρχοντες της πόλης.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΣΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

- Στα κλασικά χρόνια είχε ήδη δημιουργηθεί μια επίσημη θρησκεία με εντυπωσιακές γιορτές και πολυδάπανες θυσίες.
- Οι παλαιοί μικροί και ασήμαντοι θεοί άρχισαν να εξελίσσονται σε φρουρούς των πόλεων ως πολιούχοι θεοί.
- Η γνησία όμως λατρευτική διάθεση δεν έπαψε και στον 5ο αιώνα να τροφοδοτείται από τον αρχικό θρησκευτικό πυρήνα των εορτών καθώς και από τις ταπεινές λαϊκές η ιδιωτικές ιεροπραξίες.
- Πολύ διαδομένη ήταν η πίστη πως τα λείψανα των ηρώων μπορούσαν να σώζουν τις πόλεις που τα κατείχαν και τα τιμούσαν. Δύναμη παρόμοια είχαν όλα τα φημισμένα αρχαιότροπα ξόανα των θεών τα οποία ήταν κομμάτια ξύλου με στοιχειώδη μόνο λάξευση, που οι πόλεις για να τα αποκτήσουν έκαναν πολύχρονους αγώνες.

-
- Στα κλασικά χρόνια υπήρχε ένα πλήθος ιερών χώρων , όπου ποτέ δεν έλειψε ή δεν ατόνησε η θερμή λατρεία.
 - Σε μερικούς από τους χώρους αυτούς γνωστούς ως άβατα ή άδυτα , οι πιστοί απέφευγαν να μπουν για να μην πάθουν κακό από τη μυστηριώδη δύναμη τους . Αντίθετα στα εγκοιμητήρια έμπαιναν για να εφελκύσουν την ευεργετική δύναμη των θεϊκών υπάρξεων.
 - Κάθε πόλη φρόντιζε να διατηρεί χώρους ιερούς , για να ασκείται σε αυτούς η λατρεία των θεών .Οι χώροι αυτοί ονομάζονταν τεμένη και είχαν μέσα ένα βωμό και ναό με τη λατρευτική εικόνα του εκεί τιμώμενου θεού.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ ΣΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

- Όλες οι γιορτές μετά τα Μηδικά άρχισαν να μπαίνουν στο κέντρο της επίσημης θρησκείας και σ' αυτές άρχισε να βρίσκει την κύρια έκφραση της η θρησκευτική ζωή των ελληνικών πόλεων.
- Βασικότερες επιδιώξεις υπήρξαν πάντοτε : η ενίσχυση των δυνάμεων της βλαστήσεως , η αποτροπή θεομηνίας ή ηθικού μιάσματος, ο τελετουργικός καθαρισμός ή η σωτηρία από τον κίνδυνο καθώς και η εξασφάλιση μιας καλύτερης επίγειας ζωής και μιας ευτυχέστερης μετά το θάνατο.

- Οι εορτές συνδέονται με την πνευματική, καλλιτεχνική, οικονομική και πολιτική δραστηριότητα.
- Με την ευκαιρία των μεγάλων εορταστικών συγκεντρώσεων , συγγραφείς και καλλιτέχνες βρίσκουν την ευκαιρία να επιδείξουν τα έργα τους.
- Με τις λατρευτικές εκδηλώσεις προς τιμήν του Διόνυσου συνδέεται ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του ανθρώπινου πνεύματος , η δημιουργία του θεάτρου.
- Οικονομικές και εμπορικές δραστηριότητες σχετίζονται επίσης με τις μεγάλες εορτές, αλλά και οι αγώνες οι οποίοι μπορεί να είναι ιππικοί, μουσικοί, ακόμα και οινοποσίας .
- Σημαντικότεροι από αυτούς τους αγώνες είναι οι αθλητικοί , που εκφράζουν το αγωνιστικό πνεύμα και την επιθυμία για διάκριση.

ΤΑ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

- Ήταν η κυριότερη γιορτή της Αθήνας η οποία λάμβανε χώρα κάθε τέσσερα χρόνια, προς τιμήν της πολιούχου θεάς Αθηνάς.
- Προτού αποκτήσει τη μεγαλοπρέπεια των κλασικών χρόνων είχε καθαρά θρησκευτικό χαρακτήρα και λεγόταν «Αθήναια».
- Αργότερα η εορτή αναδιοργανώθηκε με την πολιτική ένωση της Αθήνας. Καθιερώθηκε «κοινή θυσία» των πολιχνών και η εορτή ονομάστηκε Παναθήναια.
- Εκτός από τα «κατ' ενιαυτό» Παναθήναια καθιερώθηκαν και τα μεγάλα Παναθήναια, ως πεντετηρική εορτή τεσσάρων ημερών.
- Τη νύχτα της παραμονής των μεγάλων Παναθηναίων γινόταν η παννυχίδα με χορούς παρθενων και νέων και με λαμπαδηφορία.
- Οι νικητές αυτών των αγώνων έπαιρναν ως έπαθλο τον «παναθηναϊκό αμφορέα» με λάδι από τις ελιές της Αθήνας και ένα κλαδί κομμένο επίσης από τις ίδιες ελιές.

- ◉ Με την ανατολή του ηλίου άρχιζε η μεγάλη πομπή.
- ◉ Σκοπό είχε τη μεταφορά των προσφορών στην Ακρόπολη και του ιερού πέπλου, που προοριζόταν για το άγαλμα της θεάς.
- ◉ Ο πέπλος αυτός, ο οποίος ήταν ένα μεγάλο τετράγωνο ύφασμα με κεντημένες τις σκηνές της γιγαντομαχίας, υφαινόταν από γυναίκες που ονομάζονταν «εργαστίνας». Επίσης, απλωνόταν ως ιστίο στο τροχοφόρο πλοίο των Παναθηναίων.
- ◉ Στην πομπή μετείχαν:
 - ◉ παρθένες των αθηναϊκών οικογενειών ως κανηφόροι
 - ◉ νέοι έφιπποι
 - ◉ μέτοικοι με κηρήθρες μελιού και γλυκίσματα σε βαθουλά δοχεία
 - ◉ οι γυναίκες με τις κόρες τους με υδρίες στον ώμο, από τις οποίες λέγονταν «υδριαφόροι»
 - ◉ αλλά και αντιπροσωπεΐες των συμμάχων πόλεων.
- ◉ Στην πομπή υπήρχαν και πολλά ζώα για τις θυσίες.

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ / «ΕΝ ΑΣΤΕΙ» ΔΙΟΝΥΣΙΑ

- Ήταν αθηναϊκή γιορτή η οποία άρχισε να γιορτάζεται από τα μέσα του 6ου αι. με την εισαγωγή της αγροτικής λατρείας του Ελευθέρος Διονύσου.
- Αυτή η διονυσιακή γιορτή ξεκίνησε από τις Ελευθερές, μια πολίχνη κοντά στο επί του Κιθαιρώνος πέρασμα. Τα «εν άστει» Διονύσια εξελίχθηκαν σε πολυήμερη ανοιξιάτικη εορτή.
- Την πρώτη ημέρα:
- Γινόταν μια θυσία για τον Ασκληπιό του οποίου το τέμενος συνεχόταν με του Διονύσου στη νότια πλαγιά της Ακροπόλεως.
- Μεταφερόταν το λατρευτικό ξόανο του Διονύσου από το τέμενος σε ένα μικρό ναό της Ακαδημίας.
- Έπειτα γινόταν ο «προάγων» που έδινε μια συνοπτική ιδέα για τις δραματικές παραστάσεις.

- Την επόμενη ημέρα:
- Γινόταν η μεγάλη πομπή κατά την οποία μεταφερόταν το άγαλμα του θεού Διονύσου στο ιερό του διά του Κεραμικού.
- Η πομπή είχε εύθυμο χαρακτήρα.
- Κατά τη διάρκεια της, ομάδες αντρών και παιδιών έψαλλαν τον διθύραμβο και οι νέοι οδηγούσαν ένα ταύρο για τη θυσία.
- Το κυριότερο έμβλημα της πομπής ήταν ο φαλλός, το σύμβολο της γονιμότητας, που ήταν έμβλημα όλων των γιορτών του Διονύσου.
- Το απόγευμα και το βράδυ ομάδες πολιτών περιέρχονταν την πόλη με χορούς και τραγούδια.
- Οι επόμενες 4 ημέρες ήταν αφιερωμένες στις δραματικές παραστάσεις.
- Οι τραγωδίες παρασταίνονταν από την 11η μέχρι την 13η ημέρα του Ελαφηβολιώνα, ενώ κατά τη διάρκεια των εορτών παρουσιάζονταν και κωμωδίες.
- Εκτιμάται ότι την επόμενη μέρα γίνεται συνέλευση απολογισμού των Διονυσίων